

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 401/2022-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 64/2020 (predtým vedenom pod sp. zn. 7 Co 38/2013) takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 401/2022-20 z 30. júna 2022 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 21. februára 2022, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Súčasne navrhuje prikázať krajskému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, priznať mu primerané finančné zadost'učinenie 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľ sa ako žalobca žalobou doručенou Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) 6. júna 2011 domáhal od žalovanej zaplataenia 26 000 eur s príslušenstvom z titulu nevyplateného poistného plnenia. Okresný súd o základe nároku sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 130/2011-116 z 22. októbra 2012 tak, že je daný.

3. Rozhodujúc o odvolaní žalovanej, krajský súd v poradí prvým rozsudkom č. k. 7 Co 38/2013-159 z 11. septembra 2013 zmenil rozsudok okresného súdu a návrh sťažovateľa zamietol. Vec bola krajskému súdu predložená 25. januára 2013 a spis bol okresnému súdu vrátený 15. októbra 2013.

4. Proti rozsudku krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. októbra 2013, podal sťažovateľ 15. novembra 2013 dovolanie, ktoré okresný súd spolu so spisom predložil 10. septembra 2018 dovolaciemu súdu na rozhodnutie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Cdo 139/2018 z 26. februára 2020 predmetný rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd po vrátení veci v poradí druhým rozsudkom č. k. 8 Co 64/2020-264 z 29. marca 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. júna 2022, rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol a spis vrátil okresnému súdu 11. mája 2022. V súčinnosti s okresným súdom ústavný súd zistil, že ďalšie dovolanie vo veci podané nebolo.

6. Sumarizujúc ústavnú sťažnosť, sťažovateľ namieta neprimeranú dĺžku napadnutého odvolacieho konania vedeného krajským súdom a tvrdí, že prieťahy boli spôsobené nezákonným prvým rozsudkom krajského súdu, ktorý nebol v rámci dovolacieho prieskumu najvyšším súdom akceptovaný a bol zrušený. Ďalej poukazuje na to, že krajský súd je po doručení dovolacieho uznesenia nečinný takmer dva roky.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

7. Krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že nemôže byť zodpovedný za dĺžku trvania dovolacieho konania a podotkol, že prvé odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 7 Co 38/2013 trvalo menej ako 6 mesiacov (správne má byť 9 mesiacov, pozn.) a druhé odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 8 Co 64/2020 trvalo 21 mesiacov. Zdôraznil, že pokiaľ odvolací súd vydá rozhodnutie s určitým časovým odstupom od predloženia veci, neznamená to, že vo veci nekoná, keďže pred rozhodnutím je potrebné ju naštudovať a zreferovať v senáte. Uzavrel, že dĺžku (druhého, pozn.) konania pred odvolacím súdom je možné označiť za primeranú aj vzhľadom na skutočnosť, že vec napadla v období pandémie, keď platili opatrenia, ktoré mali do určitej miery vplyv na plynulosť súdnych konaní.

8. Krajský súd pripojil aj vyjadrenie predsedníčky senátu a zároveň sudkyne spravodajkyne, ktorá vzhľadom na trvanie prvého odvolacieho konania (od januára do septembra 2013, pozn.) tvrdí, že toto nebolo zaťažené zbytočnými prieťahmi. Uvádza, že po vrátení veci dovolacím súdom bol spis krajskému súdu predložený 9. júna 2020, ktorý vo veci rozhodol 29. marca 2022. Zdôraznila, že dĺžku dovolacieho konania, aj keď výsledkom bolo zrušenie rozsudku odvolacieho súdu, nemal možnosť odvolací súd ovplyvniť.

9. Sťažovateľ vo svojej replike vyjadril nesúhlas s tvrdeniami a argumentáciou krajského súdu a zotrval na svojej ústavnej sťažnosti. Je presvedčený, že odvolacie konanie trvalo 10 rokov, pričom predmetný spor nebol fakticky ani právne zložitý či neobvyklý. Tvrdí, že ak by bol prvý rozsudok krajského súdu zákonný a bez väd, nebol by zrušený dovolacím súdom a už v roku 2013 by bola nastolená jeho právna istota.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. Ústavný súd hodnotí, že vec sťažovateľa nebola zo skutkového ani z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, pretože ide o bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov (plnenie z poistnej zmluvy). Ústavný súd konštatuje, že v správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku posudzovaného odvolacieho konania.

12. Pokiaľ ide o postup krajského súdu, ústavný súd nezistil v jeho činnosti také obdobia, ktoré by bolo možné označiť za zbytočné prietahy. Krajský súd rozhodol v priebehu deviatich mesiacov a následne, po vrátení veci dovolacím súdom, za necelé dva roky. O čiastočne neefektívnej činnosti krajského súdu síce svedčí skutočnosť, že najvyšší súd zrušil prvý rozsudok krajského súdu a vytkol mu procesné pochybenia, ako aj vady rozhodnutia, ale v tejto súvislosti ústavný súd s odkazom na vlastnú judikatúru, ako aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach akcentuje, že dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 203/2021). Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

13. Je nepochybné, že celkovo konanie vo veci sťažovateľa prebiehalo neprímerane dlho, pozornosti ústavného súdu však neušlo, že zbytočné prietahy možno konštatovať iba v činnosti okresného súdu, a to v trvaní takmer 5 rokov, keď dovolanie podané sťažovateľom 15. novembra 2013 okresný súd predložil najvyššiemu súdu až 10. septembra 2018. V čase podania ústavnej sťažnosti (21. februára 2022, pozn.) však k týmto prietahom zjavne už nedochádzalo a ani sťažovateľ neoznačil okresný súd ako porušovateľa svojich práv.

14. Z hľadiska komplexného posúdenia dotknutého konania postup krajského súdu nevedol k porušeniu sťažovateľom označených práv, preto nebolo ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovené (§ 133 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov *a contrario*). Vzhľadom na to bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v ústavnej sťažnosti sťažovateľ nastolil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu